

התיאטרון לילדים ולנוער

ד פ ל מ ו ר ה

"התיבה המזמרת"

צוות המשחק ומזמר משירי נתן אלתרמן "לילדים" ומן "התיבה המזמרת"

הבמאית: מרים יחיל

תפאורה ותלבושות: חיה ברסלובי

מוסיקה: אלכס כגן

משתתפים: עזריאל אשורב, מיכאל רוטטי,

רוני דותן, יעל שטרן.

"מהי תיבה-מזמרת?"

מה טיבה ובמה כוחה?

בשעה שפותחים אותה, לו רק כזרת,

קול זמר עולה מתוכה.

כי חבוי בתוכה מנגנון זעיר

הנעור בסוב המכסה על ציר,

ובכוחו מתחילה לזמר ולנגן היא -

אכן כשמה כן היא."

יצירתו העשירה והמגוונת של נתן אלתרמן, שהעניקה לקורא העברי ממיטב השירה הלירית ("כוכבים בחוץ", "שמחת עניים"), השירה האפית ("חגיגת קיץ", "עיר היונה") והאקטואלית, הלא היא שירת העת והעתון ("הטור השביעי"); מחזות ("פונדק הרוחות", "כנרת כנרת") פרוזה שנונה ופזמונים לאין-ספור, יצירה זו העמידה גם שירה מלאת חן וקסם לילדים ולנוער. הורים, מחנכים ומורים, שרבים משיריו של נתן אלתרמן ודאי שגורים על פיהם, ישמחו בלי ספק להזדמנות הניתנת עתה לילדיהם-חניכיהם להכיר שירה רבת-דימויים, עשירה בחרוזים ובמצלול, החודרת אל אוזנו של הצופה-המאזין וכובשת את ליבו.

נושאי השירים: בני-אדם, חיות, עופות, תופעות טבע, עצמים, אוחיות, בקצור - מכל המצוי בעולמנו ובעולמו של הילד, נושאים המשלבים את דמיונו של הצופה הצעיר ומעוררים בו תמיהות ושאלות. בכוחו השירי המופלא משכיל אלתרמן להעניק חיות לעצמים הדוממים, להקנות חכמת חיים לעופות ולחיות ולברוא עולם פיוטי (כגון: "מחולות הצפרים בערבי סתיו"), עולם שיש בו אמת ויופי, שהם מעבר להתרשמות החושית הישירה והפשוטה.

ומה עוד ב"תיבה המזמרת"? - "צרור נפלאות הקרקס" על "פלאי הפילים" שבו, "הופעת הלצים", "התעמלות מעופפת" ועוד ועוד פלאים וקסמים, שלב הילד הולך שבי אחריהם.

בשיריו על נפלאות הקרקס העליז והצבעוני כל כך, מבטא אלתרמן את השמחה, אך גם את העצבות; את החבונה, אבל גם את המאמץ העצום המושקע בכל הישג אנושי.

יסודות מוצקים - לשוניים, ספרותיים ותיאטרוניים - נצויים בשפע ב"חיבה המזמרת".
על שכמותם ראוי וצריך לבנות את עולמם הרוחני והחנוכי של ילדינו.

רשימת השירים במופע:

- מתוך "לילדים" - "ילדה כלבלב ופעמון", "האפרוח העשירי"
מתוך "החיבה המזמרת" - "החיבה המזמרת", "שיר המגבעת", "חנות השעוניים", "הקרקס",
"הקוסם גונדולפיני", "הופעת הלצים", "על שמות כבירים
של אישים אבירים", "התעמלות מעופפת", "הז'ונגלרי",
"החשב הכסף", "פלאי הפילים", "פירמידה של האחים ונג",
"מסעי קרקסים", "מחולות הצפרים".

הצעות דידקטיות:

1. לקרוא עם הילדים מן השירים שיוצגו במופע. ההיכרות המוקדמת עם החומר תקל על הילדים ותגדיל את הנאתם מן המופע.
2. לשוחח על החיבה המזמרת - מהי? מה היו עושים בה?
על הקשר שבין החיבה המזמרת לספר השירים - ע"פ הפתיחה של הספר.
3. להציע לילדים לבחור מתוך השירים - כגון: "מפלאי הקרקס" ולהציג אותם לפי ראות עיניהם.
4. להציע להם לצייר את המתואר בשירים.
5. לשוחח עם הילדים על מופעי קרקס שראו.
6. להציע לילדים לחבר שירים ולחרוז חרוזים על נושאים דומים.

לאחר המופע:

1. לשוחח עם הילדים על התרשמותם מן המופע, על הקטעים שאהבו ביותר.
2. להציע לילדים לצייר את הדמויות כפי שראו אותן במופע.
3. לעשות עם הילדים תיאטרון בובות שיהיה בנוי על שירי "החיבה המזמרת" או "שירים לילדים".
4. להציע לילדים לחבר שירים ולחרוז חרוזים על דמויות נוספות בקרקס - שלא הופיעו ב"חיבה המזמרת".

יהודית ברטוב